

DEBRECENI UJSÁG

Helyben:
Egy óra 28.000 K
Három óra 84.000 K

Vidéken:
Egy óra 22.000 K
Három óra 66.000 K

Képes szám köznap 1000, vasár- és ünnepnap 2000

Felelős szerkesztő és lektorálódó:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Muzsilonik hétfő kivételével minden nap.

A jövő minden katasztrófája ellen jön a döntőbírósg.

Mac-Donald beszéde a Népszövetségi ülésen.

Genf, szept. 4. (Havas.) Mac-Donald a népszövetségi közgyűlés tegnapi ülésén mondott beszédében hangsúlyozta, hogy az angol kormány nem viseltetik érdektelenséggel a kölcsönös segítségéről szóló tervszöveggel szemben. A leszerelés kérdéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a nemzetek szövetsége nem zárhatja el tovább karját bizonyos államok elől, a amelyek veszélyesek, vagy veszélyeseknek tekinthetők. Annak a reménynek ad kifejezést, hogy az Egyesült Államok is hamarosan belépnek a Nemzetek Szövetségebe. Hozzátette, hogy Németország jelenléte nélkül nem lehet semmiféle vitát folytatni a legfegyverzéssel, a béke biztosításával és a kis államok létéről. Az angol kormány óhaja az, hogy Németország felvételének kérdését minden további késedelem nélkül intézzék el. Ami Oroszországot illeti, ott bizonyos fejlődés mutatkozik. Ennek jele az, hogy az ország diplomáciai utáni tárgyalásokat folytat és szerződéseket köt. Reméli, hogy az angol-orosz szerződés az első lépés lesz abban az irányban, hogy a szovjet kormány is elhárítjon Genfben.

Mac-Donald beszédének folyamán sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a Nemzetek Szövetsége munkáját általában alig ismerik. Nem így áll a dolog, amikor a Nemzetek Szövetsége valami hibát követ el, mint pl. Felső-szilézia esetében (általános mozgás, különösen a francia küldöttség körében).

A leszerelés kérdése átvette Mac-Donald kiemeltét, hogy véleménye szerint annak a fogalomnak meghatározása, hogy mi az a támadó illuzó cselekmény, amely háborút idéz elő, nem tartozhatik azokra a politikusokra, akik a legutóbbi háborúban szereltek. Herriot francia miniszterelnökkel egyetér-

tésben, — folytatta Mac-Donald — úgy véli, hogy a legalkalmasabb eszköz egy döntőbírósg megszervezése. Beszéde végén felhívott minden államot Mac-Donald, hogy működjön közre a döntőbírósgai eszme érvényre jutásában, mert ez az egyetlen eszköze annak, hogy a jövő minden katasztrófáját elkerüljük.

Bécs, szept. 4. Azokkal a lapjelentésekkel szemben, amelyek annak az aggodalomnak adnak kifejezést, hogy a népszövetség jelenlegi tárgyalásai során a legvívott államokra rótt katonai kötelezettségek ellenőrzése ügyében esetleg szigorításról lehet szó Ausztriával szemben, a Politische Correspondenz arról értesül, hogy egyáltalán nincs szó ilyen tervről, sőt inkább arról a kérdéssel van szó, hogy milyen módon lehetne a népszövetségre áthárítani a békeszerződésekben megállapított katonai ellenőrzést, amit a szóbanlévő államokban külön külföldi bizottságok gyakorolnak, továbbá hogy milyen módon szándékozik azután a nemzetek szövetsége adott esetben ezt az ellenőrzést gyakorolni.

Magyarország és Bulgária szempontjából ugyanez a jogi és tárgyi eset áll fenn.

Genf, szept. 4. Mac-Donald beszédének az angol skandináv és holland nemzetek kiküldötti körében nagy sikere volt. Az a kijelentése, hogy az angol kormány haladéktalanul a népszövetség sorában öhajítja látni Németországot, ugyanezen nemzetek között nagy tetszésre talált annál inkább, meglepte azonban kivétel nélkül a többi résztvevőket, akiket ez a kijelentés váratlanul ért. Mac-Donaldnak az a célja, amely szerint a Felső-sziléziai történet intézkedéseket tevéseknek nyilvánította, a padsorok nagy részében kínos hatást váltott ki.

Elmarad a minisztertanács.

Vass József helyettes miniszterelnök ma délelőtt megkérdezte Budapestben tartozkodó minisztereket, hogy az e heti minisztertanács elé öhajítanak-e valamely sürgős ügyben előterjesztése tenni. A miniszterek kijelentették, hogy sürgős előterjesztésre nem készülnek, ennek következtében Vass József helyettes miniszterelnök elhatározta, hogy erre a hétre nem hívja meg tanácskozási a kormány tagjait. Így tehát a holnapi minisztertanács elmarad.

Ellenzéki értekezlet a nemzetgyűlés ülése előtt

Ma délelőtt 10 órakor ül össze a nemzetgyűlés. A képviselők nagy része már a tegnapi napon megérkezett a fővárosba.

A nemzetgyűlés mai ülése elé politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek és különösen fontos elvi jelentőségű kijelentéseket várnak az ülésen felszólaló miniszterektől.

Mint értesülünk a szociáldemokrata párt parlamenti frakciója tegnap délelőtt meghívókat küldött szét a baloldali liberális frakciónak, melyeknek tagjait a Ház mai ülését megelőzően, délelőtt fél 10 órára hívják meg, hogy követendő magatartáshkat megbeszéljék.

Eszkütt folytatólagos megfigyelése.

A törvényszéki orvosszakértők Eszkütt holnap délelőtt fél 12 órára ideztek meg folytatólagos megfigyelés végett. Ugy látszik, hogy megrovíditették az orvosszakértők munkájának idejét, úgy, hogy a vizsgálattal 40 napnál hamarabb végeznek, amikor sor kerül a főtárgyalás folytatására.

A nemzetgyűlés csak holnap tart ülést.

Koránvi miniszter hazaérkezése után lemond. — Báró Zichy Iván lesz a londoni követ.

A nemzetgyűlés összehívott ülését meg lehetős élenk érdeklődés előzi meg. Nem főleg fenn kétség aziránt, hogy az ülésnek egy napig tart, bár az ellenzék szeretné egyvált tartani a Házat. A kormány azonban ebbe annál kevésbé megy bele, mert a miniszterelnök nincs ideháza. A politikában nevezetesebb esemény ennek következtében nem is várható. A legkö-

zelebbi jelentősebb mozzanat a politikában általános feltevés szerint az lesz, hogy Koránvi hazaérkezése után lemond és visszamegy Párisba követnek.

A diplomáciai testületben hír szerint egyéb lényeges változások is lesznek, még pedig az, hogy gróf Szapary László londoni követet felmentik és helyébe báró Zichy Rudó Ivánt nevezik ki.

Mi az igazság a tömeges lovagias ügyben?

Ki volt azok okozója? — Illetékes felvilágosítás.

Budapest, szept. 4. A lapok egy része állandóan foglalkozik a honvédség főparancsnokának bizalmas tiszti parancsával és a 141 lovagias ügy, köztük Mattvasovszky őrnagy ügyének előidézőiként állítja be.

Illetékes helyen érdeklődve a következő tények ismertetésére hatalmazták fel a Magyar Távirati Irodát:

A lapok közlései, legutóbb a Világ, Magyarország és Esti Kurir szeptember 3-iki számukban megjelent cikkek, — tévedésen alapulnak, mivel éppen az ellenkező beállítás felel meg a valóságnak. Nem a honvédség tisztikara kötekedik, hanem dr. Rác Vilmos ur sértette meg a tisztikart, dr. Klar Zoltán és Csorba Emánuel urak pedig egyes tisztokat.

Ököző a lovagias ügyeknek tehát dr. Rác Vilmos ur magatartása. Ő ugyanis 1923. december 18-án két tiszt jelenlétében indokolatlanul megsértette a honvéd tisztikart, amely sértést a két tiszt, ott helyben jegyzőkönyvbe foglalt és a honvédség főparancsnokának beterjesztett. A jegyzőkönyv alapján a honvéd tisztikar nevében delegáltot vitéz Lipcsey Marton alezredes, hogy a sértésekért dr. Rác urtól elégtételt kéri.

A lovagias ügy tárgyalása alkalmával dr. Rác Vilmos ur tagadta a jegyzőkönyvben foglalt sértéseket, úgy, hogy lovagias uton az ügy elintézhető nem volt. A honvédség főparancsnoka egyáltalán nem kételkedik barátai szavában, legkevésbé két olyan tiszt szavában, akik 45, illetőleg 42 hónaon át vitézül küzdöttek az első harcokban. Ennek alapján az ügy a polgári bíróság ítékezésére bízott. A helyzet tehát azota az, hogy Rác Vilmos ur megsértette a honvéd tisztikart, amely sértést a tisztikar meg elégtételt nem kapott, mivel a bírósági eljárás még folyamatban van.

A kódexek értelmében a két fél egymással mindaddig nem érintkezhetik, míg ügyük elintézés nem nyer. E kényszer helyzet kivételre az ismert tiszti parancsot, amely közli, hogy a tisztikart sértés érte esdr. Rác Vilmos urra mind addig nem érintkezhet, amíg a polgári bíróság a döntést meg nem hozta. A tiszti parancs nem vesztetheti el tehát az ítélet hozatalig érvényét. A békebonó mindig a sértő é nem a sértett, tehát nem a tisztikar, hanem dr. Rác Vilmos ur az aki az elintéteket szítja. Hasonló a helyzet Klar Zoltán és Csorba Emánuel urak esetében is, mivel a párbajokban a szerepelt tisztiket Mattvasovszky László őrnagy, Ujhelyi Péter nyugállományú ezredes és Veress Ottó nyugállományú alezredes kivétel nélkül mint sértett fél kényszerültek párbait vívni.

Nem a tisztikar felfogása került ellentétbe a polgári társadalommal, hanem dr. Rác Vilmos ur személyeskedik a tisztikarral midőn párbaiszedi szerepet vállal tisztekkel szemben, noha elintézetlen ügye még a bíróság döntésére vár.

Az európai diákszövetség.

Az európai diákszövetség külügyi osztályának konferenciája holnap kezdődik csak, de már tegnap és ma a delegációk nagy része megérkezett, akiket az államón Nagy Iván és Deák Ferenc üdvözölték a MEFHOSZ nevében. Estére a MEFHOSZ helyiségében tea lesz a vendégek tiszaeletére, amelyen az egyetemi tanárokon és az ifjuság vezetőin kívül közéletünk számos kiválósa is megjelenik.

Napirenden a gazdasági középiskola.

Debrecen város már régebben elhatározta, hogy mezőgazdasági középiskolát állít fel.

A mezőgazdasági középiskola kérdése a tegnapi tanácsülésen újra szönyvegre került. De megállapítást nyert, hogy az iskolai évi fentartása kilenc vagon búzába kerülne, az építkezés pedig olva nagy összegben, hogy a város nem bírja felüsitni.

Kérték ugyan az Andaházy-Szilágyi intézet helyiségét, de ez ma már tárgvtalan, mert az intézet megnyílik.

A városi tanács szükségesnek tartja az intézet létesítését, éppen azért, hogy a tervezetést a megvalósításhoz közelebb vigye, elhatározta, hogy felhívja a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát és a debreceni Gazdasági Egyesületet, hogy nagyobb összeggel járuljanak az iskola felüvitéséhez és fentartásához.

Merényletet követtek el Mussolini ellen.

Róma, szept. 4. Hivatalosan jelentik: Mussolini miniszterelnök gépkocsijára Aqua-Pendente és Róma között lesből többször rálöttek. A pályók eltévesztették céljukat, mert a miniszterelnök gépkocsiját követő gépkocsi karosszériáját érték. A tettesek nem ismerik. A nyomozás megindult.

Kínában már folyik a harc

Kvantung tartomány szovjet diktaturát akar.

Hága, szept. 4. Newyorkból jelentik: Sank-Haiba százszerevel érkeznek a menekültek a hadműveleti területről.

Hong-Kongból jelentik, hogy Sunyatszen Kvantung tartományban szovjet diktaturát akarnak létesíteni és eegéből város hadsereget akarnak felállítani. Moszkvából már ki küldöttek a szükséges tábornokokat és tisztiket. A nagyhatalmak képviselői Wellington Koo kínai külügyminiszternél megjelentek és Sang Hai körül semleges zóna létesítését követelték, hogy itt az ott élő számos idegen védve legyen. Hangsúlyozták, hogy nem akarnak beavatkozni az ország belügyébe, de elejét akarnak venni a kikötő blokádiának, mert ez a kereskedelmi forgalmat is megbénítaná.

Páris, szept. 4. A Matinnak távirat jelenti Londonból, hogy a legutolsó pekingi jelentés szerint a hadműveletek már Hantung, Shang-Hei-től 30 kilométerre, a Shang-Hai Nankingi vasútvonalig kiterjedtek. Shang-Hai előtt nemzetközi hajórai horgonyzik, amely 5 angol, 7 amerikai, 4 japán, 2 francia és 1 olasz hadihajóból áll.

Határincidens a bolgár határon.

Szófia szeptember 4. Szeptember 1-én este 8 órakor négy görög katona és egy polgári egyén fegyveresen átlépte a 7. sz. őr közelében a határt. Két kilométer mélységben behatoltak bolgár területre és kísérletet tettek arra, hogy egy nyáját görög területre hajtsanak át. Amikor a bolgár őrök meglepték és feltartóztatták őket, a görög katonák tüzelni kezdtek, amit a bolgár katonák visszavontak. A esetenében két görög katona meghalt, a többiek megsebesültek. Az eset megvizsgálására és a felelősség kiderítésére bizottságot küldöttek ki.

Legketlemesebb sörözőhely
a „Gambrinus“ Terrasz.

Részvény-sör!

Az állami olcsó étkezdéket állít fel.

Tegnap délelőtt 11 órakor Vass József helyettes miniszterelnökkel Bud János és Walkó miniszterek és tárgyalni kezdtek arról, hogy a Ház pénteki ülésén történő felszólalásokra milyen kormányvitalakozatok hangozzanak el. Ertesztésünk szerint főként a munkanélküliség ügyében óhajt a népiéleti miniszter kimerítő választ adni.

Tanácskozás közben megjelent a népiéleti miniszteriumban Meskó Zoltán

képviselő és egy tervezetet óhajtott a miniszter elé terjeszteni, amely szerint a köznevelési nyomozó bizottság számára olcsó étkezdéket állítanak fel, ahol egy ebéd 15 ezer koronába kerülne.

Meskó elmondta a tervezet tartalmát a közben ugyancsak oda érkező Ripka Ferenc kormánybiztosnak, aki kijelentette, hogy a legnagyobb örömmel veszi a tervet tudomásul és a legerősebben támogatja azt.

Miért nem épül a Déri múzeum?

Az építési költséget értekezési díjban helyezték el.

A Déri múzeum ügye egyre igaztalanabb focialkoztatja a város közönységét. Dr. Csontos Ferenc kultúrtalesnök abból az alkalomból, hogy a miniszter jóváhagyta a Déri múzeum tervét és az egyházkerülettel kötött szerződést, nyilatkozott a Déri múzeum építési ügyében.

A Déri múzeum helye már meg van állapítva, úgy hogy az építéshez bármely pillanatban hozzá lehetne fogni. De nincs pénz. Déri Frigyes ugyanis még a múlt évben letette a múzeum építésének előirányzott egy és háromnegyed milliárd

koronát, azonban e pénzt, mivel még nem volt meg a cseresztervezés, budapesti pénzügyi szakemberek ajánlatára, értéknapirokkban helyezték el.

E szerencsétlen gondolat nem hogy gyümölcsözőtette volna a pénzt, hanem a nagy áresés miatt egészen elértéktelenséget a nagy összeg.

A várost nem terheli ebben semmi mulasztás, a miniszterium pedig biztonná megtalálja a módot, hogy ez a nagyvonalú kultúrtalesmunka Déri Frigyes intencióihoz méltóan felépüljön.

Kanapé-per a városházán

Tizenkétmillió dív ányok iavitására.

A városháza kistanácsstermében érces hangon tájékoztatta a referens a tekintetes tanács nagy figyelemmel együtt ülő tagjait, hogy a városi számvevőség a nagyverdei furdó díványait kiavittatta s a munkalatoit dív feleiben tizenkétmillió ötszáz ezer korona kiutalását kéri.

— Micsoda! — szólal meg dr. Vass Károly és nagy kerek szemüvege alatt sikrázva forog a szeme. — Mennyi az az összeg? Nem halottam jól.

— Tizenkétmillió ötszáz ezer korona, — ismétli a referens.

— Tessek megmondani — forszirozza tovább Vass Károly dr. — volt-e a furdó gondnokának tanácsai felhatalmazása arra, hogy a díványokat kiavittassa?

— Tanácsai nem.

— No kérem és akkor tizenkétmillióba keritene dívnyavittatásokat. Ez sok.

— Egészen kiavittották. A ruganyokat a behuzatot.

— Egváltalában minék oda a rugany dívny? — Teszi fel a kérdést dr. Vass Károly.

— Hogy legyen mit kidobni! — Mor-

molia maga elé valaki és a közelben ülök jóit nevetnek rajta.

— Kérem, — folytatja dr. Vass Károly kifogásait, — nem kellett volna azokat a díványokat kiavítani.

— Az egyik számvevő elrendelte, a másik kiutalta, — szól bele Borsos műszaki tanácsos.

— Meg lehetett volna a kérdést oldani ruganyok nélkül — fejteti ki Vass Károly — tesszem azt jó erős fadványokkal. A közös levegő legalább nem tesz kárt a ruganyokban.

— Ez a iavitás már megtörtént, dívzere is van a furdónek — hangoztatja a főszámvevő. Kérem a kiutalást.

— De deficit van! — argumentál Borsos József.

— Jövöre gondom lesz rá — hangsulyozza a főszámvevő — hogy erősen megvizsgáljam a munkalatoit és tanácsai határozat nélkül ne lehessen s dívnyút, se mászt renerálni.

— Es a reperációs per a kiutalással véget ért. De legalább meg maradt a — kanapé

Babakiállítás Debrecenben.

Gyermek szépségverseny. — Gyermek kocsi korzó. — Születi ünnepély az utcán.

A városháza nagytanács termében, ott ahol a komoly urak szokták összeráncolni a homlokukat, tegnap délután mosolygó szép asszonyok nagy gardája gyült össze értekezletre. — Fráter Erzsébet urnó elnökölt és a vasárnapoz egy hétre tartandó nagy Nőegyleti gyűjtőnap részleteit beszélték meg.

Kiosztották a szerepeket, a sátrakat, ahol likör, pogácsák és ami szenzió számba megy „Resti-sör” lesz poharanként olcsóbban mint kúnn a „Resti”-ben, mert egy pohár sör ára háromezer korona lesz. Harapni való sós kiflit 500 koronáért fogják adni.

Jönnek aztán a kőménykotrók, cigány lányok és asszonyok, akiknek kosarából szerencsét lehet húzni.

Délelőtt tizenegy órakor megindul egy nagyszerű menet. Apró babák virágos kosáikon, publik és médik tíz éves korukig ugyesen csoportosítva s valamennyien számokat viselnek, hogy a korzó nagy közönsége kiválaszthassa, melyik számra szavaz. Négy díj lesz. Egy gyönyörű porcellán baba, egy társasjáték, egy csokládával telt táská és egy szaloncukor csokor.

Délben jön a másik menet. A születelők nagy csoportja, remek, színes összeállításban. Száznál többen fognak részt venni benne. Dalos, nótás társaság lesz, remekbe csoportosított látni való. Ebdélteni se fog hazavágyó senki, úgy el gyönyörködik bennük.

Délután négy órakor az Arany bika szálloda üvegtermében Mese-délután lesz. gyermek bufféval. Ide ötezer korona lesz a belépő-díj és meséket mondanak, zenélnék és táncolnak az apróságok.

Ugyancsak délután négy órakor másik szórakozás is kezdetét veszi, a városház utcában, ahol a „Makkhetes” csárda lesz. Az egész utca asztalokkal tele, lámpionokkal díszítve, villanyvilágítással gazdagon világítva, kö-

zépén színpaddal, ahol minden két órában más-más műsorral kabare lesz. Ide már tízezer korona lesz személynként a belépő-díj.

A Makkhetesben urasszonyok és urleányok fognak felszolgálni. Itt is olcsó helyarák lesznek. A Makkhetes előtt pedig confetti esata lesz.

Szóval nagy és érdekes program részletei adtak gondot a sok szép asszonynak, de mindannyian lelkesen vállalták a szerepeket, kiket hova osztottak be. Vita nélkül, simán, kedvement a tanácskozás és egészen este nyolc óra feléig eltartott az értekezlet amelyről a hölgyek csoportja azzal a a jöreménységgel távozott, hogy szeptember tizenegyedikéi nagynapon meglesz nemcsak a nagy erkölcsi, de a még nagyobb anyagi siker is.

Aggasztó a marokkói helyzet.

Páris, szept. 4. Madridból jelentik: A rendkívül kritikus helyzet következtében a spanyol csapatok megkezdtek nyugatmarokkói állások kiürítését. A marokkói helyzetet immár a direktórium körében is nyíltan felelték aggasztónak mondják. Primo De Rivera maga is beszületes visszavonulás mellett nyilatkozott. Számolnak ugyanis a morok általános felkelésével, ami által a spanyol csapatok mostani létszámukat tekintve kilátástalan helyzetbe kerülnek. Nagy számú spanyol csapatokat a felkelők már is elfogták.

A volt házi ezredek tartalékosainak nagy ünnepélye.

A debreceni volt háziezredek és pedig a 39. gyalogezred, a 3-as honvéd gyalogezred, a 2 és 16-os huszárezredek harci teret járt tartalékosai szeptember 7-én, azaz vasárnap, nagyszabású műkedvelő előadást rendeznek az elesett hősök szegénysorsu özvegyeinek és árvaiknak felszólására.

Az ünnepély két részből áll. Délután 3 órai kezdettel a Csokonai színházban lesz a műkedvelő előadás, este pedig 8 órai kezdettel reggelig tartó nagyszabású műsoros tanmulatság lesz az Arany Bika dísztermében.

Esti műsor a Bikában: 1. Nvítány. Játsza a zenekar. 2. Emlékbeszéd. Tartia dr. Szabó István. 3. Monológ. Előadja Holb Vilma. 4. Dalok. Enekli Lénárt Maresca. 5. Páros jelenet. Előadja: Csomós Ferenc és Nagy József. 6. Dalok. Enekli Enghv László. 7. Kuplék. Előadja Szilágyi Antal. 8. Monológ. Előadja Szepesv. Pál. 9. Mikor a halottak visszatérnek. Dráma egy felvonásban. Irta: Benda Jenő. Szemlélek: Szabó, jómódú korcsmáros Rátónvi Tamás — Szabóné Pál Annuska. — Rozál, leányuk Katona Maresca — Sándor Némethy Lajos — Rosenbaum, falusi korcsmáros. — Egy csendőrk Mokolovszky Miklós. 10. Enek duett. Előadja: Lénárt Maresca és Enghv László. Rendező Szepesv. Pál. Konferál Páltiv József, Sugó Holb Vilma.

A színházi előadásra a helyarák földszinti és I. emeleti családi páholy 250000 K. kis páholy 20000 K. az I. emeleten 17000, a II. emeleten 10000 K. I. rendű tanulászék 45000, II. rendű 35000, III. rendű 25000 K. erkélyülés 18000, állóhely 6000, diák hely 5000, karzati ülőhely 8000, karzati állóhely 5000 K.

Az ünnepély két részből áll. Délután 3 órai kezdettel a Csokonai színházban lesz a műkedvelő előadás, este pedig 8 órai kezdettel reggelig tartó nagyszabású műsoros tanmulatság lesz az Arany Bika dísztermében.

A színházban színpad kerül. Az ördög mátkája, népszínmű 3 felvonásban. Irta: Gécsi István. Rendező: Csomós Ferenc. Ságó: Erdei Kató. Szemlélek: Botár Márton, kovácsmester és törő-tulajdonos Rátónvi Tamás — Andor, gyermeke Kovács Sándor. — Barica, gvermeke Holb Vilma — Anna, második felesége Katona Maresca — Vernes Judit, Anna néne Lénárt Maresca — Pál Miklós, kovácslegény Enghv László — Híros Firtos Están, esiki székely, törőfelügyelő Lénárt Ferenc — Sári, második felesége Csala Piroška — Kata, első felesége Szuchanvi Juliska — Tóbiás Gergely, Miklós gyámja Csomós József. Takács István Rátónvi Gábor — Demény József Hevele Gyula — Csupor Péter Rátónvi Gábor — Heródes Mokolovszky Miklós — Egy leány Holb Boske. Leányok, legények, falunépe. Történik Torockón, az első és második felvonás közt 3 hónap, a harmadik közt 2 heti időköz.

Belépti díj az esti műsoros tanmulatságra: Szemléleg 30000 K. 4 személyes páholy 150000, hatszemélyes páholy 200000 K.

A jegyek előre válthatók a Burgondia utcai tanonciskola I. számú termében, délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig.

Az ünnepély iránt Debrecenben és az egész Haiduvarmegyében nagy az érdeklődés.

Uj alapokra helyezték az iparosképzést.

Az újítás folytán magasabb színvonalra kerülnek a jövő iparosai. — A községek tanonciskolát állítanak fel, ahol negyven tanonc van. — Petri államtitkár nyilatkozat.

A községek tanonciskolát állítanak fel, ahol negyven tanonc van. — Petri államtitkár nyilatkozat.

Az iparosképzés színvonalának emeléseért már régóta küzdött az iparostársadalom. A kormány belátta ennek a kérdésnek fontosságát és törvényt hozott az iparostanoncoképzés megívitására.

A tanonciskolák új szervezetét most készítette el a klutzminiszterium. E szerint már ebben az évben életbe léptetik a fontos újításokat.

ként készítsék el a tantervet, miként folytassák az elő szóval való és a szemléltető oktatást s arra is figyelmet fordított a tanítóval, hogy az iskola és a műhely kölcsönhatását ne téveszse szem elől az oktatásban és gondot fordítson a tanulók erkölcsi és testnevelésére, valamint a munkaszerepet ápolására is. Az új szervezet tehát minden irányban a haladó élet igényeinek megfelelően iparkodik iavitani iparos tanoncoktatásunkat és remélhető, hogy ez üdvös kihatással lesz a jövő iparosaink szellemi és erkölcsi, főként pedig szakmai színvonalának emelésére.

Erről a kérdésről Petri Pál, a kultuszminiszterium államtitkára a következő nyilatkozatot tette:

— Az iparos-tanonciskolákat, amelyek eddig inkább csak általános irányu tanítást nyújtottak, szakirányu tanonciskolákká kell kiépíteni és ennek megfelelőleg kell a tanonciskolák tantervét megváltoztatni. Lényeges újítás, hogy a községek kötelesek már negyven szerződésben lévő tanonc esetén is iparosiskolát szervezni, míg eddig erre csak 50 tanonc esetén voltak kötelesek. Az új iskolatípust állít fel a külön tanonctanfolyamok létesítésével, amelyeket azok a községek kötelesek felállítani, ahol a községbeli tanoncok létszáma negyvenet nem éri el, de a huszonötöt meghaladja.

Szeged huszmillió aranykoronás kölcsöne.

Szeged, szept. 4. Szeged városának angol és hollandi pénzesoport vajutakölcsönt ajánlott fel. A város még nem döntött arról, hogy a kölcsönt elfogadja-e, mert a feltételeket nem tartja megfelelőnek. A tárgyalásokat azonban folytatják és ha azok sikerrel véget érnek, 20 millió aranykoronát venne fel Szeged városa, amit utburkolásra, csatornázásra és építkezésre használna fel.

Magas végrehajtási költségek a földreform végrehajtásánál.

A földreform törvény végrehajtásánál egyes helyeken olyan magas végrehajtási költségek állapíthatnak meg, amelyeket a földigénylők egyáltalán nem vagy csak nehezen tudnak kifizetni és emiatt az igénylők magas százaléka elesett a földtől. — Ebben az ügyben Tóth János az OFB elnöke a következőket mondta:

— En is megállapítottam, hogy egy helyen 50 kiló buzát kértek holdanként végrehajtási költség fejében. Bár ezt az ítéletet szabályszerűen hozták, azt is kijelentem, hogy a magam részéről soknak tartom az 50 kiló buzát. Valószínűnek látszik, hogy a meg ezután felmerülő költségek benne foglaltatnak az 50 kiló buza árában. Ha azonban az eljárások folyamán a költségek nem emésztődnek fel, akkor az igénylők visszakapják pénzüket.

A vagyonválság földéből 400 ezer hold kerül kiosztásra, ebből bírói ítélettel az igénylők kezére juttatunk kb. 200 ezer holdat.

LEÁNY és FIU INTÉZETI I-: FEHÉRNEMŰEK

DUS VÁLASZTÉKBAN készen és rendelésre

KARDOS LÁSZLÓ VÁSZON és KELENGYE üzletében

Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítva: 1831. évben.

FEJFÁJÁS,
nátha, szédülés, kábultság ellen legjobb!

Antidol

Fét perc alatt hat! 11 üveg: 85 adag. Ára 130 K. Jelenlegi szorzószám 8700.

Főlerakatok: Mihalovits Jenő, Grósz Nagy Ferenc, Bardách Dezső gyógyszer-tárosoknál.

Tanévnyitás a református kollégiumban.

A debreceni református kollégiumban a tanévnyitást szeptember 11-én lesz. Az ünnepély két részből áll. Az első rész a református nagytemplomban folyik le, ahol dr. Erdős Károly lelkész-képzőintézet igazgatója fog imádkozni.

Műsoros estély a Homokkertben.

A Homokkerti Ref. Olvasó Egylet felváltva szeptember 7-én saiat helyiségében, saiat könyvtára és a homokkerti ref. templom alapjának a gvarapítására fúncal egybekötött műsoros estélyt rendez.

- Az estély műsora a következők: 1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Megnyitó beszéd. Ormós Lajos ref. tanító. 3. Féri meghalt, vigiáték 1. felvonásban.

- Előadók: Féri - Pallagi József. Orvos - Kádár Lajos. Natália - Torok Margitka. Cselőd - Tóth Rózsika. 4. Kunté. Pallag József. Szünet. 5. Székely lakodalom. Eneki - Nagy Sándor. 6. Megtréfált uzsorás. boh. 1. felv. Előadók: Dávid - Tóth Gyula. Vadász - Kacsó József. Cigány - Nagy Sándor. 7. Kunté. 8. Pletyka. vigiáték 1. felvonásban. Előadók: Féri - Nagy Ferenc. Felszeg - Tóth Rózsika. Gusztó - Jakobs József. 9. Zárinduló. Előadja a zenekar. Előadás kezdete délután 4 órakor. Tanc kezdete este fél 8 órakor. Bejárnak külön az előadásra és külön a táncra 12.000 K vizalmi adóval együtt.

Harminc százalékkal esett a szén ára

Az egészségtelenül magas szén árak lefelé haladó tendenciát mutatnak. Az ipari szén 30 százalékkal olcsóbbodott. Ugyanígyen árányban esett a főzési szén ára is. Kétségtelen, hogy az összes közszükségleti cikkek között egyedül a szén az, amely ilyen arányokban olcsóbb lett.

Gyilkossági kísérlet után öngyilkosság.

Kiskunhaals, szept. 4. Magyar Kurír: A kumaiasi Takarékpénztár igazgatója Switzer József a minap reggel öngyilkosságot követett el. Majd revolvérrel felbörtölte az asszonyt. A segítségül hívott orvosnak a férfi segédkezett és az orvos megállapította, hogy az asszony sebé nem életveszélyes. A férfi ezután beárkózott szobájába, ahol nagyobb mennyiségű arzént és strichnint vett be. Raita már nem lehetett segíteni és délután kiszemelték.

Nagyarányu tengeri lopások.

Letartóztatták a tetteseket. Csenregi András és Somogyi Jánosné nagy arányu tengeri lopása foglalkoztatja most a debreceni újságírókat. Az egyik nagyszabásu tengeri lopást a Kuczik hentesárú gvar terhére követék el. A vakmerő tolvajok hihetetlen ügyességgel, mindent feltéve a kockára, közel huszmillió korona értékü tengerit loptak el a Kuczik gvarból. A másik nagyszabásu tengeri lopást Gódy László ohati bérzadaságában hajtotta végre. Bár még nem sikerült megállapítani a lopás mennyiségét és már eddig több millió korona kárt állapítottak meg.

A lopásokra az eladások alkalmával löttek rá. A két tettest letartóztatták. Dr. Takó Ferenc helyettes vizsgálóbíró hallgatta ki a tetteseket, akik beismerték tettüket. Előzetes letartóztatásba helyezték s a nyomozás folyik tovább.

Debreczenhez közel eső községben eladnám házamat szatócs üzlettel, trafik és italméressel, üzemképes állapotban. — Cim a kiadóban.

Szerencsétlenül járt kisfiu

Végzetes szerencsétlenség érte Hlavács Antal 11 éves ötödik elemista tanuló. Tegnap délután 4 óra tájban szülei nek Debrecen, Nádor-utca 8. számú lakásának padlására szállani. E közben oly szerencsétlenül lépett a létra mellé, hogy leesett és eszméletlenül terült el a földön. A kivonult mentők részesítették elsősegélyben. Vérző sebeit bekötözték és beszállították az egyetem sebészeti klinikájára. A szerencsétlenül járt kisfiu koponya repedést szenvedett és nem nyerte vissza eszméletét. Állapota nagyon súlyos.

Ujdonságok.

A hivatalokban megszüntetik a politikizálást. A legutóbbi politikai körökben és a miniszteriumokban elterjedt az a hír, hogy a kormány szigorú utasítást küld valamennyi hatóságnak és megtiltja a tisztviselők politikizálását. Ez különösen a hivatali órákra vonatkozik. Továbbá a hivatalos minőségben végzett funkciók idejére. Ezzel kapcsolatban a hír szerint korlátozni akarják a köztisztviselőknek a társadalmi mozgalmakban való részvételét is, mert ezek a mozgalmak rendszerint politikai tere csannak át. A hivatalokban való politikizálás betiltása az egyik része lenne azoknak a rendszabályoknak, amelyeket a kormány az állami igazgatás terén tervbevelt. Erdeklődünk több közhivatalban, hogy kaptak-e már ilyen irányu bizalmas utasítást. Ertesülésünk szerint az utasítás még nem készült el és a hatóságok nem is kapták meg, azonban a közeli időre várják ezt és ehhez mérten a politikizálás iránt való hailandóság észrevehetően már is igen jelentékeny mértékben megcsappant a közhivatalokban.

Tanévnyitást a református elemi iskolában. Tegnap reggel volt a tanévnyitást istentisztelet a debreceni református elemi iskolában. A kis növendékek tanítóik vezetése alatt a hozzájuk legközelebb eső református templomba mentek ahol a szolgáló lelkész Isten áldását kérte a kiesny növendékekre. Ezzel megnyitott az 1924-25. tanév.

Dr. Erdélyi Pál v. egyetemi tanársegéd bel- és ideg orvos (Piac u. 24. Telefon 3-36.) szabadságáról hazakerült s rendelését újból megkezdte.

Halálozás. Jeney Albert, nyug. máv tisztviselő, 71. hó 4-én, hosszas szenvedés után, f. hó 6-án korában elhunyt. Temetése 1924 szeptember 6-án, szombaton délelött 10 órakor lesz. Csapó-utca 12. számú gyászházolt a ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után. A megboldogultat a Kossuth-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Elhunytát nejen kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. A temetést Gebauer Károly és Társa cég rendezi Kossuth-utca 2.

Engedély a debreceni görög katolikus egyháznak. A m. kir. belügyminiszter 164.092-1924. VIII. sz. rendeletével a m. kir. kultuszminiszterrel egyetértőleg megengedte, hogy a debreceni görög katolikus egyházközség harangbeszerzéséhez szükséges anvagi eszközök részben megszerzése céljából 1924 október hó 15. napjától számított egy éven át gyűjtővelkel Hajdúvármegye és Debrecen város területén pénzbeli adományokat gyűjthessen.

Hatmillió korona a tüzoltó lovak takarmánya. A városi tanács tegnapi ülésén a tüzoltó és mentő lovak szeptemberi takarmány ellátására hat millió koronát utalványozott.

Fehér filc kalandok átalakítása a Kalanüzemben. Piac u. 9.

Ne mulassza el megnézni az ujonnan kiállított gyönyörű fényképeket Liener Béla fényképésznél Csapó u. 1. sz. alatt.

Iskolakönyvek az összes iskolák részére a miniszterium által megállapított árakon. Irószerek, rajzszerek és irodai felszerelések legolcsóbban beszerezhetők Csáthv részvénytársaság könyvkereskedésében. Ferenc József-ut 8.

Évmegnyitást a római katolikus főgimnáziumban. Tegnap reggel nyitották meg a debreceni római katolikus főgimnáziumban az 1924-25. tanévet. Az ünnepélyes istentisztelet a római katolikus templomban volt. Innen a növendékek és szülők a főgimnázium tornatermében vonultak, hol Hogyor József igazgató inzézett szép beszédet az ifjusághoz és a szülőkhöz. Ezután az osztálytermekbe vonultak, hol megkezdtek az évet.

Halálozás. Alulirottak a legmélvebb fájdalommal tudatjuk, hogy a feleithetlen édesanyánk, nagyanyánk, anyósunk, testvérünk, sógornók, nagynénék és áldott emlékü rakonok: özv. Szabó Ferencné szül. Györffy Sára, folvó hó 3-án este 9 órakor, életének 53-ik, özvegységének 21-ik évében, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunkat folvó hó 6-án, délután fél 3 órakor fogjuk Sámsoni-ut 7. számú háztól a Nagytemplomban, a református egyház szertartása szerint tartandó prédikáció után a Halvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végisztelettelére rokonainkat barátainkat, valamint a háztunkban igaz részvétellel osztozókat fajú szívvel meghívjuk. Nyugodni békében. Bánatos gyermekei: Erzsébet férével Fülöp Pállal és gyermekeivel, András nevelével Tömör Margittal és gyermekeivel, Mariska és Ferenc. Testvérei: polg. Györffy Imre családjával, Györffy Júliánna férével polg. Szilágyi Gáborral és gyermekeivel, Elhalt testvéreinek gyermekei, polg. Pataki János családjával, Pinc János és Sándor Nagybátyja: polg. Györffy Gábor családjával. Valamint az összes rokonság és a jó szomszédok nevében is. A tetestet Gebauer K. és Tsa tem. int. rendezi. Kossuth-u. 2.

Hítvédelmi szakosztályülés. A Debr. Kálv. Templomegyesülete szept. 5-én, nénteken délután 6 órakor a Kollégium dísztermében rendes havi ülést tart. „A protestantizmus, mint a modern műveltség hordozója” címen Görömbey Péter, nagykállói ref. lelkész tart előadást. Bejelentéi nincs. Önkéntes adományok a Vasárnapi sajtóalap javára fordíttanak.

Préz kárpitos Hatvan-utca 41. Hencserék, plüsch, szövet, bőrvászon divánok, szalon és bórarnitúrák, bersei főtelek készen kaphatók. Telefon hívó 12-33.

Sorozatós lopást követett el. Pap János a debreceni gótzélagvárból 3 millió korona értékü löszerszámot loptott. Majd lakásadónéjától fél millió értékü apróságot. Feltörte a Kovács József lakását és onnan 17 ezer korona készpénzt vitt el. Tegnap hallgatta ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbíró helyettes és a kihallgatás után elrendelte az előzetes vizsgálati fogságot.

Villamos elgázolás. Tegnap déli 1 órakor a Hunyadi- és a Barna-utca sarkán Tóth István 72 éves öreg ember a villamos elütötte. Az öreg ember elesett, karján és kezefején könynyebben sérült. A kivonult mentők bekötözték és Késes-utca 12. szám alatti lakására szállították.

Összegegt kisfiu. Mészáros István 4 éves kisfiu a napokban a tűzhely közelében kobogott. Összegegt. Beszállították a sebészeti klinikára, de itt már nem tudtak rajta segíteni, meghalt. Holttestét felboncolják. A rendőség megindította a vizsgálatot.

Dróher-féle korona sör vizsgálat. pohár 3000 kor. 1 korsó 5000 kor. Zóna villásregzelik 6000 kor. Albert Belvárosi éttermeiben. Abonensek felvételnek.

Részleges szünötölés a villamos áram szolgáltatásban.

Ertesítjük villamos áram fogyasztó közönségünket, hogy f. hó 5-án, déli 12 órától d. u. 4 óráig, a Bethlen, Honvéd, Gónczi, Mester-utcakon és környékükön, továbbá a Bösörmenyi-uton, Pesti-utcan oszlop cserelési munkálat miatt nem lesz áram szolgáltatás. VII. vállalat.

Üi harangot kapott a tiszadobi templom. Miskolcra mentek: A tiszadobi római katolikus hitközség üi harangot öntetett, hadi célokra elvitt régi harangja helyére. Az harangot nagy ünnepségek közepette szentelte fel Enekes László nviregyszabási kanonok. Az ünnepségen résztvett Andrassy Gyula gróf is.

Iskolakönyvek üi és használtan kaphatók Antalv József könyvkereskedésében. Szent Anna- és Varga utca sarkán. Női filc modellkalapok minden színben már szótövezener koronától kaphatók Kalanüzemben. Piac-u. 9.

Tükörgyártás, üvegcsiszolás, rézi tükrök üjijöntése Sinkovits Béla üvegmanipari vállalata. Sziv utca 14-15. Telefon 356.

Színház.

Műsor: Szent. 5-án, nénteken: Antónia. Szent. 6-án, szombaton: Arva László király. szomoruiáték. Thuróczy Gyula hosszalémes bemutakozója.

Csak egy etén, ma megy még Antónia világsikerü vigiáték.

Szombaton veszi kezdetét az üi személvzet bemutatkozása. Elsőnek a drámai személvzet Arva László királyt üjítja fel, míg az operette együttes Diadalmas asszony. Bajader, Kis gróf és Árvácskában lép a közönség elé. „METEORBAN” vasárnap „A kis bohóc” Yackie Googán löszereplésével. — Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

A mai tözsde.

A korona 69. Összefoglaló magánforgalom. A ma délelötti magánforgalom üzletlenül alakult, ennek oka részben a bécsi nyugodt üzletmenet, részben pedig az, hogy a snekuláció nem mer nagyobb üzletekbe bocsátkozni. Angol Magyar 45-6. M. Hitel 547-549. O. Hitel 136-188. Ker. bank 1180-1190. Egy. f. v. 121. Maktár 185. Pesti Hazai 3500-510. Rigler 85. Déli vasút 50. Meiter 225. Spódium 130. Hung. matr. 115. Magnesit 1810-810. Kössen 2935. Saigó 552. Fegyver 1200. Ganz Danub 2730. Ganz vill. 1300. Rima 150. Cukor 2430-2440. Georgia 432-35. Mezőcukor 195. Guttman 1050-60. Körösbányai 24. Lichtig 3500. Nasici 2130. Gummi 275. Östermelő 210. Gschwindt 150.

Terménytözsde zárlat: A mai terménytözsden az iranzat buzában és rozsbán szilárdult, egyéb cikkek változatlanok. A buza 5000, a rozs 10.000 koronával drágult. Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 397 és fél. 402 és fél, egyéb 395-400. 78 kilóstiz avidéki 405-410, egyéb 402 és fél. 407 és fél, rozs 330-335. A többi cikk ára változatlan.

Ferencvárosi sertés: Felhajtás 133. Arak: könnvü 24-26, közép 26-28, nehéz 25600-28300. A vásár élénk volt.

Zürich zárlat: Páris 3820. London 2371. Newyork 530 és fél. Brüsszel 2660. Milánó 2333 és háromnegyed. Hollandia 204 és fél. Berlin 126 és egynegyed. Bukarest 277 és fél. Belgrad 700. Többi változatlan.

Gvapiupiac: A forgalom élénkebb, uradalmi zsirban nvirtott 40-42. kissé homokos 26-28. löszsági usztatott áru 70. bóránvgyarü 28-33. raska 20.

Vázómarha: Felhajtás 1173. Arak: ökor prima 16500-20000, kivételelesen 20500-21500. közép 12-16000, gvenge 6500-16500, bika jobb 15500-18500, kivételelesen 19-20.000, gvenge 10-15000. bivalv 8-12000, tehén jobb 14500-18500, kivételelesen 19-19500, gvenge 6500-14000, kicsontozni való 5500-6500, nov. marha 7-14000. A nagy felhajtás következtében a vásár mindvégig lavha volt. A szeptember 3-án, hétfőre eső ünnep miatt a márhavasár kedden 9-én tartják meg.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról: Angol font 342000-346000, osz. korona 2290-2311, dinár 1005-1027, dollár 76700-77260, leva 580-563, sváici frank 14450-14600, hollandi forint 29460-29710, dán korona 12570-12700, norvég korona 10460-10640, svéd korona 20270-20430, belza frank 3841-3871, Amsterdam 29760-29910, Belgrad 1026-1032, Bukarest lei 410-416, Brüsszel 3871-3891, Kopenhága 12770-12836, Krisztiania 10660-10715, London 345000-347000, Milánó lira 3396-3414, Newyork 77200-77600, Páris francia frank 4118-4118, Prága 2310-2324, Szófia 563-567, Stockholm 20520-20630, Bécs osztrák korona 108.00-109.50, Zürich 1455-14630.

Fűszer, csemege és ital árukban elismert elsőrendü, megbizható és szolid bevásárlási forrás a „HANGYA”. Főüzlet: Rózsa-utca. Fióküzletek a város minden részében!!

